

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden lír-csónél
30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Az Uzselácz-ügy vége s a fiúmei kérdés.

A fiúmei horvátérdekű tüntetéseket s Uzselácz szárazosnak egy, az éljenző s evvivázó nép ellen tett állítólagos nyilatkozatát a szélsőbalról Ugron Gábor a hadsereg közössége elleni agitáció föllevenítésére, s Horánszky az akkor még „nemzeti párttá” nem vedlett s így a kiegyezés „fejlesztését” még nem hangoztató mérsékelt ellenzék tagja — Fiume végleges bekebelezésének kövételére használta fel. Az ellenzéki lapok lármája által elmérgesedett eset még komplikálódott az Uzselácz-Ugron-féle párbajügy s Jellasics sírjának Uzselácz ezrede általi megkoszorúztatása által, úgy hogy az ország sorsát igazán szíven hordó hazafi méltán aggódhatott a dolog hovafejlődhetése fölött.

(Persze nagy volt a lelkesedése gr. Szapáry miniszterelnök titkos és nem titkos, ellenségeinek is, amint kárörvendve mérlegelték, hogy miként fog sikerülni neki a kormány szekerét kivezetni ez ingoványos provinciából?)

Hát bizony gyöngyön kivette; mint azt az Ugron és Horánszky interpellációira adott nagy szabású államférfi felelete a képviselőházban nyilvánvalóvá tette. Lóghathatják miatta bús fejüket a fönttérített tisztelt s nem tisztelt ellenségek, amint akarják. Persze: hamar belökheti egy bolond a kúba a nagy követ, de száz okos is csak lassu munkával húzhatja azt ki. Ugron hamar megcsinálhatta újságpajtásai segítségével a bonyodalmat, de Szapárynak vegyes-bizottságot kellett kiküldeni, ezáltal másfélszáz tanut kihallgattatni, Fiume hazafias polgármesterének nyilatkozatát bevégni, a vizsgálat eredményét a katonák kompetens fórumával, a hadügyminiszterrel kellett közölni, míg végre az okos, helyes s a magyar álláspontnak megfelelő megoldás létre jöhetett.

S létrejött. A közös hadügyminiszter értesítése szerint a horvátok magyarelleses fiúmei tüntetésben résztvevő közlegényeket s altiszteket megbüntették, Uzselácz kapitány, ki a nép ellen szolt kissé puskapor szagu méreggel, nyilt napi parancsban megdorgáltatott s a Jellasics sírja feletti tisztelgést rendező ezredesnek pedig a legfelső katonai körök tudtára adták, hogy tette előrelátásban szükülködő és tapintatlan volt. A magyar álláspontot tisztelben tartó ezen kijelentések kapcsán pedig a hadügyminiszter az egész hadsereghez rendeletet bocsátott ki, hogy a tiszt-

kar tagjai nemzetiségi politikai tüntetésekre se magukat ne keverjék, se a legénységet belekeveredni ne engedjék.

Aki tudja, hogy mit jelent egy tiszt felfogásában s jövő előmenetelében a hadsereg intéző köréitől származott dorgáló, intó s tiltó parancs, az teljesen megelégszik az ügy e részének ilyen elintézésével, s az előtt hiába akarják azt Ugronék a hadsereg egysége elleni izgatásra felhasználni. Hanem azért bizonyonnyal felhasználják majd: persze a külön magyar hadsereg melletti agitáció érdekében. De mind hiába a szép jelszó. Ha oly alapos volna is, amit Ugron beszél, hogy t. i. a közös hadseregben magyar nemzet- és államelles elemek túlnyomó számmal vannak, el lehetne-e azokat választani a külön magyar hadseregtől (mely alatt természetesen a magyar korona összes tartományainak hadserege lenne értendő) s vajjon ez elemek irányba kevésbé élesen s zavaróan nyilvánulna-e akkor, ha a hadsereg egységének mai eszméjében rejlt s a nemzetiségi ellentéteket kiegyenlítő medium hiányzanék? S azután ami fő: Európa mai bizonytalan politikai helyzete, a teljes biztonsággal küszöbön álló külügyi bonyodalmak okos ember előtt jó alkalomnak tekinthetők-e arra, hogy annak a hadseregnek, melynek hivatása a magyar nemzet s állam védelmezése is, éppen most szervezetében gyöngyitve bolygattassék? Azért csak csitítsa le dühét Ugron és a szélsőbal, vagy dühöngjön amint akar, a jőzan közönség tudja, hogy mit tartson ez uraknak minden óvatosságot s tapintatot nélkülöző erkődéseiről. E tekintetben konstatálnunk kell, hogy a jőzan felfogásuk közé tartozik Horánszky s vele pártja is, mert gr. Szapáry feleletének erre vonatkozó részét tudomásul vevé.

De e tüntetések iránti kérdése kapcsán Horánszky még azt is követelte a kormánytól, hogy a fiúmei horvát gimnázium onnét elhelyeztessék, valamint a Jellasics-ezred is, melyhez a tüntető katonák tartoznak, s végül, hogy szüntesse meg a kormány a fiúmei provisoriumot, s a horvát aspirációk kettévágásával kapcsolja végrelegesen Fiumét Magyarországhoz.

E követelésekre gróf Szapáry felelete tagadólágg hangzott s pedig mint az erősen ellenzéki újság a „Budapesti Hirlap” is elismeri s „bő és alapos okokból.” A Jellasics-ezred áthelyezésének, melynek hadkiegészítő kerülete Fiume, a véderő-törvény által megállapi-

tott territoriális rendszer állja útját, a fiúmei horvát gimnázium ügye pedig a provisoriummal függ össze, melyek megszüntetésére törvény szerint a három tényezőnek, Magyarországnak, Fiumének s Horvátországnak egyetértése szükséges. Horvátországa ez idő szerint még hiányzik, s ezt erőszakolnunk sem nem lehet, sem nem célszerű, mert Horvátországban mind inkább erősödik a magyar állameszmét elismerő többség, s ez alatt közigazgatási uton is mind több kötelekkel csatolhatjuk Fiumét magunkhoz; így kiterjesztettük már rá büntető törv.-könyvüknek s a közjegyzői törvénynek szabályát, áthelyeztük onnan a horvát törvényszéket, s Szapáry miniszterelnök megígérte, hogy a fiúmei rendőrség magyar állami szervezését kezébe veszi s az alkotandó közigazgatási reform-törvényt Fiuméra is kiterjeszti. Erőszakoskodásra tehát nincs szükség, a viszonyok tisztázódása folytán Fiume végleges csatolása ugyanis rövid idő alatt érett gyümölcsként fog Magyarországra ölebe hullani.

„Bő és alapos” okok ezek, de fájdalom már Horánszkyra sem hatottak, mert hát az időközben „nemzeti” köpenyt öltött Apponyi-párt, gr. Szapáry uralma ellen élet-halálra megküzdött s így Fiume ügye rögtön rendezésének szükségét kell bizonyítani, s azt, ha lehet a nemzet által gr. Szapárytól követeltetni, hogy a most még lehetetlen vállalkozásnak előrelátható sikertelensége legyen buktatója.

De hát állít a nemzet e cselszövény hátóján s nem megy Horánszkyék lépésszöjére. Ha Tisza tisztenöt évi uralma alatt okos volt az ellenzék s a fiúmei ügy erőszakos rendezését nem követte, világos buktatásra célzó fogás gr. Szapáry iránt azt tőle követelni, s mivel rövid uralma alatt Fiume viszonyának teljes megszüldarlulása még végbe nem mehetett, azt kormányzata eredménytelenségének bizonyítására megkísérteni.

Rohonyi Gyula előadó. A kuriának képviselőválasztási ügyekben való bíraskodását szabályozó törvényjavaslat tárgyalására kiküldött képviselőházi bizottság alakuló ülésében megválasztotta elnökének Bokross Eleket, a törvényjavaslat előadójának Rohonyi Gyulát, a kulpini kerület kitünő tehetségű képviselőjét. A leguagyobb örömmel veszi tudomásul megénk az igazságügyi bizottság azon választását, melylyel tért nyitott Rohonyi Gyula, már is szép tekintélyre szert tett képviselőnk tehetségeinek kifejtésére. E nagy horderejű törvényjavaslat előadói tiszte tényleg Rohonyi Gyula tehetségében vetett bizalom, határozott nyilvánulása az

A „BÁCSKA” tárcája.

Dal.

Őszi falomb hullatja a levelét,
Csillagtalan borús éjjel beh setét,
Olyan sötét, mint az én bús életem:
Lehullott a csillagom, a szerelem.

A jó Isten mért is ver úgy engemet?
Szegény szívem olyan híven mért szeret?
A mióta hullenséged siratom, —
Há lett hozzám a bánat, a fájdalom!

Erdélyi Zoltán.

EGY FILOZÓFUS HÁZASSÁGA.

(Humoreszk.)

Irtá: Del Toró.

(Folytatás.)

— Ugy-e édes anyám, gyönyörű egy álom volt ez?
Szarvasyné mosolygó arcal hallgatta végig Kornélia csengő szavait és magához ölelvén leányát, így szolt:
— Ha ez nem lett volna álom, hanem valóság, nem hiszem, hogy atyád csak egy percig is késett volna beleegyezését adni boldog frigyetekhez, mert e nyakláncot mint legfőbb drága kincsét „talizmánként” őrizi, hogy sértetlenül szállhasson utódról-utódra. A szerencses megaláló örök hálájára számíthatott volna.

Kornélia éjszótét zemei tündöklő gyémántként ragyogtak e szavak hallatára s megölelvén, megcsókolván szerető anyját, tovább szorgoskodott körülötte, anélkül, hogy tervét valósággal elárulta volna.
Peciny szíve hangosan dobogott az örömtől, mert

a terv kész volt és két szerető szívet megmentett az örök sötétségtől.

Ezalatt Kázmér is otthon folyton csak azon törte filozófus agyát, hogy hát milyen furfangos tervet is kohlhat ki az ő egyetlen imádott anygala és hogy ő keresztül viheti e majd azt? hogy nem kell e neki majd pokoli kinkat kiállani addig is, míg a földi „paradicsom” aranykapu kitarulnak előtte?

Mert arról meg volt erősen győződve, hogy Kornélia egy anygal, de hogy az anygali jószág mellett még egy kis „asszonyi ravaszság” is lakozzék benne, azt csak tegnap volt szerencséje tapasztalni a park szárazos tölgyeinek lombos koronái alatt, midőn oly élénken tudtára adta neki azt, hogy az ő filozófus tudománya csak annyi az „asszonyi bölcsülethez”, mint a hold a naphoz. A hold csak világít, de a nap melegít és életet ad. Ha nap nem volna, hold sem volna. Ha asszony nem lett volna — a filozófia most is még a sötétség feneketlen tengerében evickélné.

Hanem csakhamar legyőzte aggodalmait ama vigasztal, hogy Kornélia, ha már a tervet majd kitalálja, bizonyosan gondoskodni fog annak keresztülviteléről is, mert ő az ilyesmikhez — őszintén bevallva — bizony semmit sem ért.

Ezalatt az idő is lassanként mulott. Midőn pedig a találkozás órája közelgett, Kázmér is, Kornélia is sietett a kitűzött helyre, hogy a fontos közleni valókat megbeszéljék egymással és minél előbb eljuthassanak forró vágyaik szerelmi „Mekkájába”. Elsőnek Kázmér ért be; de alig szivta magába a park kábitó virágainak balszamos illatát, már ott termett közelében az isteni Kornélia is szifid alakjával.

Még fel sem ocsúdott Kázmér első merengéséből, már is ölelő karjai közt érezte Kornélia karcsú természetét, kinek ábrándos fekete szeméből az öröm sugárzott ki s valódi gyermeteg vigággal kezdett csevegni.

— Kázmér, édes Kázmér, sokáig törtem a fejemet, de végre is megtaláltam a boldogságunkhoz vezető ut nyitját. Hanem vigyázza és óvatosan kell eljárunk, mert egy ballépés tönkre teheti legvérmesebb reményeinket is. Kázmér ajkaihoz emelte a bársony kezeket és egy

forró csókkal válaszolt Kornéliának, kinek bíbor arcán két feslő rózsabimbó piros lett a szerelem emésztő lángjától.

— Hanem most hallgasd meg, mert nincs sok időnk a tanácskozásra; különben is csak titkon osontam el hazulról és hogy távozásomat senki észre ne vegye, rögtön vissza kell indulnom.

— Anygal — kiáltá közbe Kázmér — hát csakugyan kitaláltál valamit? Ez fenséges!

— Igen — válaszolá csengő hangjával Kornélia — hanem néked erősen meg kell ígérned és szentül megfogadnod, hogy amit előttem most el fogok mondani, azt igaz szerelmünk és örök boldogságunk érdekében még akkor is teljesíteni fogod, ha a sibiriai olombányák nehezédnek is miatta vállaidra!

Szegény Kázmér csak ámult bámult e nem várt szavak hallatára és már csakugyan beteljesedni vélte azt, hogy előbb a pokol tornácán kell félnék lelkének keresztül osonnia és csak azután juthat be a „paradicsom”-ba.

Ez alatt Kornélia mint egy márvány szobor állott Kázmér remegő alakja előtt és várta a feleletet. A félelem és rettegés végre is kiszorították Kázmérból az „igen” szót, melyet azonban oly halkan ejtett ki remegő ajkán, mintha a menyország kapujában Szt. Péterrel beszélgetett volna.

Kornélia egyet sóhajtott a lágy „igen” hallatára, azután folytató: Tehát jól van, most hallgass ide! Mielőtt azonban közölném veled édes Kázmér a tervemet, még egyszer figyelmeztetek, hogy életünk fonala függ e játéktól, mely ha most nem sikerül, örökre el kell válnunk egymástól, mi gondolatnak is kinos lenne, hát még valóságnak; ezt pedig úgyhiszem, édes Kázmér, te se akarnád.

— Kornélia, édes mindenem, hogy tudsz ilyesmit rólam feltételezni, veté oda Kázmér, kiből egy nagy adag félelmet időközben már elűzött Kornélia bátorító tekintete.

— Figyelj tehát reám kedves Kázmér! Én még ma, hazaérkezésem után rögtön elfogom küldeni hozzád ezen értékes és atyám előtt legbecesebb nyakláncot,

igazságtgyi bizottság részéről. — Az alakuló gyűlésen kijelentette Szilágyi miniszter, hogy a javaslatban lefektetett elvek nemcsak az ő, hanem az összkormány nezeit is visszatükrözik.

Telekkönyvi hatáskör. Az igazságtgyi miniszter a jövő év folyamán telekkönyvi ügyekben bírói hatáskörrel szándékozik felruházni a brassói, facseti, nagy-tapolcsányi, nyárad-szeredai, radnai és topolyai járásbírókat. Így tehát Topolya kivánságának teljesedése immár küszöbön áll.

Mozgalmasságok. Zajos jeleneteknek volt színhelye a képviselőház a múlt ülésében. Alig hogy véget ért a nagy küzdelem Szilágyi és Apponyi között, követte azt egy másik, mely ugyan küzdelemnek nem, hanem egyenes személyes dűböl sugalmazott támadásnak mondható az igazságtgyminiszter személye ellen. A támadást tudvalevőleg Horánszky Nándor intézte a miniszter ellen. Majd később az Uzelac affair foglalkoztatta a házat, mely alkalommal Szapáry miniszter teljesen megnyugtató választ adott, mert tudatta, hogy ugy Uzelac, mint a többi bujtogatók megkapták büntetéseiket. Ugron Marat-szerű véres válasza nem tett nagyobb hatást. A Szilágyi-Horánszky-affairnak azonban folytatása is lett a házon kívül. Horánszky provokálta a minisztert. Kétségkívül példátlan eset ez a párbajok történetében, meg a politikai életben. Az ország méltó kíváncsisággal néz a miniszter határozata elé, vajjon — mint a P. H. írja — az igazságtgyminiszter magára nézve miképpen oldotta meg azt a nagy dilemmát, melyet Horánszky neki föl adott, mikor kihívásával a minisztert egyrészt a magas bizalmi állás és a reá bízott törvények védelmének parancsoló tekintetei, másrészt a kifogástalan és bátor férfi kötelességei közé állította. Oly dilemma, a milyent magyar miniszternek még nem adtak föl s a melynek megoldása elé joggal tekinthet mindenki a legnagyobb érdekfeszítéssel.

Az indemnyti eredménye.

Budapestről, előkelő kézből vesszük a következő sorokat:

Gróf Apponyi pártja nevet cserélt. Jól érezte, hogy végzett dolgai után a „mérsékelt“ nevet nem érdemli meg, frontot változtatott tehát a szélsőbal, a több-kevesebb nyíltsággal magát Kossuth-pártnak bizonyító közjogi ellenzék felé, melynek jelszavaitól reméli azt, amit eddig minden mesterfogással, színeinek gyakori forgatásával el nem érhetett: a népszerűséget, a nemzet csatlakozó bizalmát. Fekő nevét a „nemzeti párt“ fényelgő elnevezésével váltotta fel.

Persze csak kortesfogás ez, a közelgő választásokra: a nagy tömegek képzelmet a maga javára lebilincselni, itélőképességét elfogulttá tenni. Gróf Apponyi a szélsőbal fegyverzetét ülté fel; ő azt mondja ugyan, hogy csak a közjogi alapon álló többség és kormány uralmát akarja megdönteni, de jelszavának ujonnan hangoztatott programjának iránya föltétlenül hozza magával, hogy harcának győzedelme egyttal az 1867-iki közjogi kiegyezés hatályának gyöngyítését is jelentené. S éppen ezért Apponyi új állásfoglalása, tekintetbe véve személyének ragyogó, magával ragadó tulajdonságait, a tömegek itéletét megvesztegetni képes ekesszólását, veszedelmet jelent a nemzetre nézve, melynek a jövő különbnyodalmak veszélyeivel szemben éppen a kiegyezés rendületlensége egyik legnagyobb életbiztosítóka.

A most — az ötnapi indemnyti alkalmából — lefolyt képviselőházi nagy küzdelemnek legbecesebb eredménye éppen az a megcáfolatlanul behozott tény, hogy midőn Apponyi a „kiegyezés fejlesztése“ jelszavainak tüzes csóváját dobta a közvélemény áramlatai közé, akkor a

kiegyezés szilárd fenállását veszélyeztető lépést tett s az ezt ostromló szélső Kossuth-párt javára végzett hasznos szolgálatot.

Apponyi tehát azt cselekedte, amit Göthe „Zauberlehrling“-je: a nagy bűvész jelszavával felszabadította a szellemeket. Bir-e majd velük, s nem-e jut ama bűvész-inas siralmas sorsára?

Azt mondhatná valaki, hogy a szélsőbal Kossuth-párti jelszavai Apponyi szájában elvesztik majd közveszélyes jellegüket s hogy e jelszavakkal az 1867-iki kiegyezés ostromlóinak sivaran tagadó ellenző táborában csínál hódítást. De hát ez lehetetlen. Hiába vegyítik a bort az ecethez, mégis csak ecet lesz az új keverék, s a szövetség, a paktum a választási harc egyttés vivására, melyet a szélsőbalnak felajánlt, s melyet ez minden valószínűség szerint el is fogad, maga megakadályozná őt a szélsőbal tábora legkisebb részének is elhódításában. Semmi kétség, hogy Apponyi a kiegyezés feszegetői közé lépett s e tábortól az 1867-iki közjogi mű, mely nemzetünk önállóságának, jövő biztonságának s így egyzserszmind jövő fejlődésének is biztos alapja, csak gyöngyítést, csak pusztítást várhat.

A kormánynak s pártjának evvel szemben világos a kötelessége: a kiegyezési alapnak szivós s az ellenfeleket könyörtelenül lesújtó védelme. A káprázatos frázisokkal, melyek a nemzet érdekeit veszélyeztetik, állítsa szembe a kiegyezés rendületlen fenntartását, mely a nemzet jövőjének a bekövetkezendők veszélyei közt biztosítása. Az ellenzéki pártok paktumával, ezen, elveket nem ismerő, csak hatalomra törő erkölcs-letlen szövetségével szemben állítsa szembe a maga törhetlen egységét s a kormány szilárd kezű vezérére, gróf Szapáry körül: rendületlen sorakozását. A nemzet majd választani tud a frázisok hősei s a nemzeterosztó tények munkásai közt.

Helyi és megyei hírek.

Sándor Béla főispán ur f. hó 21-én a zentai és ó-becsei járási szolgabírók, 22-én Zenta város hivatalának hivatalos eljárását és ügykezelését megvizsgálván, a vizsgálat alkalmával tapasztaltak felett megelégedésének adott kifejezést.

Kinevezés. Csernyus Gábor dr., bajai kir. járásbírói aljegyzőt, a király öfelsége a szegedi kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki.

Áthelyezés Bittó József, zentai kir. járásbírói albiró, saját kérelmére áthelyeztetett hasonló minőségben az aradi kir. járásbíróshoz.

Választás. Bruszt Lázár apatini gyakorlóorvos Majsán közegyi orvossá választott meg.

Aranymise. Baross László, nyugalmazott róm. kath. plébános, jelenleg szegedi lakos, a mult csütörtökön tartotta meg aranymiséjét Szabadkán. Az ünnepekön istentiszteleten nagy számú ajtatos közönség vett részt.

A pápa egy magyar írőhoz. Csicsáky Imre róm. kat. lelkész, bácsalmási földink, „Dante teológiája“ című munkáját megküldte XIII. Leo pápának. Rampolla pápai államtitkár a pápa nevében szives hangú levelet írt Csicsákyhoz. A pápa apostoli áldását küldi a szerzőnek s azon élénk óhaját, hogy a klérus is foglalkozzék szepirodalmi tanulmányokkal.

Baja-zombor-vidéki vasút. A napokban ismét határozott 3 község az építendő baja-zombor-vidéki vasút ügyében. Glozán és Kulpin községek kimondották, hogy ők a vasút költségeihez nem járulhatnak hozzá semmivel, mert a pénzüket más célokra, nevezetesen építkezésekre kénytelenek fordítani (Kulpin új községvárat épít). Paraga község az építendő vasút részvényeire 500 frtot hajlandó adni.

A bajai önk. tűzoltó-egylet f. hó 18-án ünnepelte meg 20 éves fennállását és vele kapcsolatban Pollerman Bertalan örökös tb. főparancsnok olajfestményű arcképének a tűzoltó helyiségben történt leplezését is. Ez alkalomból Buday István az egylet titkára „Emléklap“-ot rendezett sajtó alá.

Az árucarnok. Akik eddig gunyolódással vagy kárörvendéssel nézték a zombori iparosok nagy-szabású, ugyszólván páratlanul álló mozgalmát, egy ipar-carnok létesítése ügyében, — alaposan leülteknek vagy le lesznek forrázva, ha végig sétálnak a bajai utcán s megsejmelik az árucarnoknak a földből már kiemelkedett, szépnek ígérkező épületét. Az építési munkálatok nagy buzgalommal folynak s ha a szép idő tart, még ez évben tető alatt lehet az épület. — Hiszük, hogy az épülettel meg lesz oldva az árucarnok nemes ügyének biztos alapja is.

Az iparosok zászlaja. Nagy ünneplésséggel vitték az iparostület nemrég megszentelt zászlaját Frey Imre lakásáról, ahol ideiglenesen elhelyezve volt, vasárnap az iparostület helyiségébe, ahol már most állandó lakása lesz; csendes pihenőjéből csak egy-egy nagyobb ünneplé fogja kiszólitani. Az iparostület tagjai, élén elnökükkel s tisztviselőikkel nagy számban jelentek meg vasárnap délelőtt Frey ur lakásán, honnan az egyháziilag megáldott zászlót, az iparostület vásártéri helyiségébe kísérték. A zászlóba bevettek még egy-néhány elmaradt szög, s ezzel az aktus véget ért.

Szabadkai gimnázium. A szabadkai gimnáziumra vonatkozólag tévesen közölték azon hírt, hogy a gimnázium átvételére nézve az egyezség már megkötött. Eddigél — mint illetékes forrásból minket értesítenek — egyezség nem kötött, hanem a főpát elhatározását a rend tagjainak beleegyezésétől tette függővé. Ez esetben a főpát belemegy a várossal egyezkedésbe s hajlandó a gimnáziumot átvenni. Ez a tényállás.

Halastavat tervez Zentán Horovicz Bertalan ottani takarékpénztári igazgató. Már ajánlatot tett a városi képviselőtestületnek, mely szerint engedtessek át neki a nagyréttől a laposabb s vizálló helyen (mely ma ugyszólván hasznavehetetlen) 200 hold 20 esztendőre oly formán, hogy ő e területért egy-egy évre fizet a városnak hasznóbér fejében holdanként 5 frtot; ezen husz év alatt azután az ajánlattevő a 200 hold földet befektetések árán gyümölcsözőbbé, nevezetesen halastóvá alakítja át; 20 év multával pedig a terület minden kártérítés nélkül a város birtokába fog visszazállani.

Halálozás. Simonovits Kornel telekkönyvi betétszerkesztő 8 éves mostoha fia, Mössner Elemér, rövid és súlyos szenvedés után e hó 23-án reggeli fél 6 órakor meghalt. A halott hült tetemet f. évi október hó 24-ikén délután 4 órakor tették a Szent-Rókus-hoz címzett sírkertben örök nyugalomra. Az engesztelő gyászmise pedig e hó 26-án reggeli fél 9 órakor tartották a róm. kath. plébánia templomban.

Egy nagy gyártelep égése. A napokban leégett Bielh ómorovici nagy vállalkozónak a krassó-szerénymegyei Pojana Mörul-ban levő óriási gőzfűrésztelpe.

Regényes parasztlányok. Egy Sze-csujszki és egy Prdin nevű legény megúván magános életüket, elhatározták: hogy meglázadosnak s e végül el-el járogattak vasárnaponként leányzóba a Pelagits Rádó vendéglőjébe. Itt aztán rendesen járták a kólót. A két jóbarát azonban csakhamar vetélytárs lett, mert mindkettőjük szeme Knezevits (Sunyetallo) Joca esnos leányán akadt meg; a barátság azért továbbra is fennállt s továbbra is vetekedtek egymásközt; álvés eukorral (ez játsza a limonádé szerepet a kólóban) iparkodtak megnyerni a leány hajlamát. Minthogy azonban a leány az alvett mindkettőtől elfogadta (ilyenek a mai lányok!) de ennek fejében egyik imádóját sem volt hajlandó szerelmével megajándékozni, a reménytelen vetélytársak megegyeztek, hogy csellet szerzik meg maguknak a leányt s e végül egymással véd- és dac-szövetségre léptek, elfeledték azt is, hogy ők tulajdonkép vetélytársak. E hó 25-én délután kocsival jelentek meg a kólóban, a mit sem sejtő leányt a táuchól kiragadták, s a többi lányok nagy sikoltozásai közben a kocsi tetteik s elhajtottak. Hogy hová, azt csak a vetélytársak tudják. Kétségtelen azonban, hogy a romantikus hajlamu legények mélységes szerelméhez ezek után a Csemegicodexnek is lesz egy kis köze.

Szerencsétlenség. Borsos János zentai tanyai gazda f. hó 23-án bement Topolyára kendert történi, hol Bencsik Kálmán kendertörőjét kereste fel. Alig kezdték meg a munkát, Borsos, állítólag saját vigyázatlansága folytán a zuzó kövek közé került, melyek a szerencsétlennek fejét pillanat alatt 3 ujnyi vékony-ságra lapították. — A szerencsétlenség okának kipu-hatolására a vizsgálat folyamatba van.

Tettelegesség az utcán. Mult pénteken este-fel dr. Molnár Gyula, a „Zombor és Vidéke“ szerkesztője, szóváltásba keveredett egy ügyvéd társával az utcán, aminek mindkét részről való tettelegesség lett az eredménye. Az eset kínosan hatott egy a helyszínen jelenvölkora, mint egész közönségünkre. A felek — mint halljuk — vasárnap párbajt vívtak.

A topolyai önkéntes tűzoltó-egylet f. hó 18-án azon nem remelt kiültetés érte, hogy nemes keblü protektorai Zichy N. János gróf és kedves nejje Kray Irma bárónő ő méltóságai látogatásukkal tisztelték meg a lakanyát, hol a működő tagok ép rendes gyakorlatukat végezték. Dr. Hadzsy János főparancsnok üdvözölte ő méltóságait, kik a tűzoltók ügyessége, a tapasztalt rend, egy a szabatos egytt működéssel szemben lekötöző szavakban elismerésüket fejezték ki s az egyletnek hiányzó szerelvények beszerzésére 200 frtot adományoztak, este pedig 4 fogásból álló vacsorával vendégelték meg a működő tagokat. Ez alkalommal ugyancsak dr. Hadzsy János főparancsnok emlékezett meg hálás és igen szép szavakban az egylet eme nagylelkü jötevőről. Zichy Nep. János gróf és nejje Kray Irma bárónő nemcsak létesítették az egyletet, amelynyiben ingyen telket és laktanyát adtak, de a leginkább érdekelt körök mostoha támogatása mellett ugyszólván egyedül tartják fenn évenkénti nagyobb adományokkal.

Nagy riadalmat okozott folyó hó 21-én Csantavéren a Basch-testvérek kazánjának behúzása. Levelezőnk írja, hogy ezt nem az okozta, mintha Csantavéren sohasem láttak volna gőzkazánt, hanem mert valami élelmes vállalkozó a 150 métermáza súlyu kazánt a vasuti állomásról, mintegy 9 km. távolságról, körül-

melyet tavaly kaptam tőle ajándékba, midőn a 17-ik születés napomat ültem. E nyaklánc utódról-utódra száll családjunkban, s „talizmánként“ őriztetik. Estére azután azt fogom mondani atyámnak — jól vigyázz — hogy a nyakláncot véletlenül elvesztettem.

— Megértettél engem kedvesem?
— Igen, angyalom — válaszolá gyorsan Kázmér, s hogy bebizonyítsa Kornéliának, hogy még sem alapos az a föltevése, hogy a bölcsészeti tudomány az asszonyi bölcsészethez csak annyit mint a nulla, hát gyorsan hozzátéve még azt is, — *és én azután a holnapi postával visszafogom küldeni a nyakláncot édes atyádnak*, hogy...

— Ha, ha, ha, — vágott közbe nevetve Kornélia — hogy... hogy... legalább jót nevessem újra rajtad. No, ezzel ugyan megadtad volna örök sirunknak az utolsó ásó csapást. En meg nem foghatom, hogy „Kant“ nem tudott beléd több világ tapasztalatot önteni? Pedig műveit világra szólónak hirdeted. E tetted a legnagyobb baklövés lett volna, melyet többé soh sem ütthetünk volna helyre.

— Kázmér, aki azt hitte, hogy valami nagyot mondott az imént, szégyenkezve pirult Kornélia előtt és ötlöve hatolva azzal védekezett, hogy: „azt akartam, hogy... azaz, hogy azt gondoltam, hogy... atyád talán majd meglátogat engemet és megköszöni nálam a szivességemet... én pedig... majd beszédbe ereszkedem vele és...“

Kornélia erre önkéntelenül is elvette magát s mint midőn a turbékoló gerle akarja vigasztalni élete pártját, csengő hangon így szól:

— Látom, hogy már nékem kell megmondani, hogy mit fogsz a nyakláncal cselekedni, mert különben soh sem jönnél érintkezésre atyámmal.

— A nyakláncot megadnák kell elhozni hozzánk és személyesen átnyújtani atyámnak; így jöhetsz csak vele érintkezésbe.

Kázmér ereiben megbúlt a vér s mint egy sóbálvány állott Kornélia biztató alakja előtt, várva, hogy mi következik még.

Kornélia pedig nevetve folytatta:
— Tudom, hogy a kivitel módjával nem vagy tisztában; azt is megmondom. Figyelj ide.

— Én még ma este tudtára adom atyámnak, hogy a nyaklánc véletlenül elveszett. Ó, ha egyéb módot nem talál a fölkeresésére, bizonyára hirdettetni fogja holnap a lapban s emellett nagy jutalmat is fog kifizéni a szerencsés megtaláló részére. Te pedig kedves Kázmér, mint szerencsés megtaláló el fogod néki hozni azt és személyesen átnyújtani; hogy azután a többi majd miként fog elintéztetni, azt bízd csak ismét reám.

— Kornélia, isteni Kornélia — kiállott föl örömben Kázmér — te nem vagy a föld, hanem az ég szülöttje; te bölsebb vagy a bölcsék legbölsebbjénél; te magad az okosság vagy! Szent Tukulac!... erre sohsem gondoltam volna. Most már csakugyan belátom, hogy az asszonyi fej bölcsője a világon minden nemes tettek. Nyitott könyv az, melyből még a tudósok is arany igazságot olvashatnak!

Kornélia mosolyogva hallgatta végig Kázmér epekedő szavait és szinte örült, hogy végre megértette vele tervét. Azután ismét a filemile édes hangján megszólalt:

— Tehát megértettél jól kedvesem és bizol is bennem?

— Igen, meg, egyetlen virágom, és hogy megtudd, hogy bennem is van még egy kis „talentum“, majd meg fogod látni, hogy mily furfangosan és ravaszul fogom a vizet a malmunkra hajtani.

— Most tehát lsten veled, sietnem kell, mert minden perc veszélyt hozhatna ránc és boldogságunkra.

Kázmér megragadta Kornélia csókra nyíló eper ajkait és egy hosszú búcsú ölekezés után üres lett a zöld pázsit, hol két szerelmes sziv tömjénezett a szeretet oltárán a természet urának, ki a sziveket alkotja, hogy szeressünk, ki a sziveket alkotja, hogy gyülöljünk.

A lombos parki tölgyek százados koronái, a suttogó esti szellő, az illatos virágkehely, a csacsogó patakocska, a szelid hold ezüst fénye, mind, mind, némán intettek a távozó szerelmes pár után, mintha csak azt akarták volna mondani, hogy ne menjetek, maradjatok még itt, hadd tanuljuk meg mi is, hogy mi a sziv és a szereltem.

(Folyt. köv.)

bellől 200 emberrel húzatta be. Megjegyzendő, hogy a kázan régóta ott hevert az uton s egy-két vállalkozó belebukott.

Eljegyzés. Az „Ó-Becse és Vidéke“ ügyes szerkesztője, dr. Grünbaum Pál, köz- és váltó-ügyvéd, f. hó 25-én tartotta Szegeden eljegyzését dr. Czukor Ignác kir. törv. bíró leányával, Orszike kisasszonnyal. Mindketten jó kivánnak kolléga urnak!

Idegének névsora a „Vadászkürt“ szállodában október 23—26-ig. Dr. Orkányi Ede és neje kir. alügyész. Pécs. Plachy Kálmán keresk. utazó Budapest. Kontin Rezső keresk. utazó Budapest. Selhofer János keresk. utazó Bécs. Heller József keresk. utazó Bécs. Szabolcs Sámuel bizt. ügynök Szeged. Weisberg Berthold keresk. utazó Budapest. Szántó Sámuel keresk. utazó Budapest. Geh Flórián kereskedő Pivnica. Westfreid Armin kereskedő Budapest. Beck Hugó kereskedő Szeged. Langenhagen J. G. keresk. utazó Bécs. Szuttyer Lipót földbirtokos Baja. Dr. Weisberger Lajos ügyvéd Budapest. Ujhegyi Mihály keresk. utazó Budapest. Rosenberg J. keresk. utazó Bécs. Brulits Péter gör. kel. lelkész Borova. Seiden Lajos keresk. utazó Bécs. Stern J. G. keresk. utazó Bécs. Szép Dezső kir. közjegyző Budapest. Kuthi István telekkönyvi hivatalnok Pécs. Hoffer Károly építész Szeged. Horváth Károly építész Szeged. Freund Sándor kereskedő Budapest. Naek Ede kereskedő N.-Kanizsa. Kraus Imre keresk. utazó Budapest. Dr. Simonovits Béla ügyvéd Budapest. Hámos József kincstári ispán N.-Palánka. Blázius János hivatalnok N.-Palánka. Schrank Henrich keresk. utazó Bécs. Taussig Mór kereskedő Móbács. Ladstätter István kereskedő Bécs. Weber Károly keresk. utazó Villány. Kanfman gazdálkodó Apatin. Osman A. kereskedő Doboj. Hertl Károly keresk. utazó Bécs.

Városi ügyek.

Az október havi rendes közgyűlés a nagyterem átalakítási munkálatai folytán a vármegyebéza nagytermében fog folyó hó 28-án délelőtt 10 órakor megtartani a következő tárgyszorozatot: 1. Polgármesteri jelentés. 2. Belügyminiszteri leirat egyes bizottsági tagoknak a közigazgatási bizottság üléséből való igazolatlan elmaradása tárgyában. 3. Vallás és oktatásügyi miniszteri leirat a kegyuri jog gyakorlása és a rom. kath. egyházvagyon kezelése iránt alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 4. Főispáni átirat Steiner Jakab vágójhelyi lakosnak közvágóhídi állatorvossá történt kinevezése tárgyában. 5. A Falcione Gyula-féle ösztöndíj alapítvány megtrúlt ösztöndíj állomásának betöltése. 6. A legtöbb adót fizető városi bizottsági tagok 1891. évre megállapított névjegyzéke. 7. Buday József elhunyt által a belvárosban megtrúlt bizottsági tagsági hely betöltése iránt teendő intézkedés. 8. Az újonnan épült honvédlaktanya átadása és felülvizsgálata iránt teendő intézkedés. 9. A városi árva és egyéb tőkepenzseknek mely pénzintézetben való elhelyezése iránt hozandó határozat. 10. A színházi világitásnak tűzbiztonsági szempontból leendő célzerűbb berendezése. 11. A helybeli önkéntes tűzoltó egyesülettel az előfogati és személtelordási vállalat iránt kötendő szerződés. 12. Eckert Pál bádógos mester ajánlata a városi mértékitelesítési teendők elvállalása tárgyában. 13. Hameder Károly kérvénye a sáponya pusztai birtoka mentén elvonuló város réten hid építésének engedélyezése és a szomszédos városi föld területén egy új dűlő ut kihasítása iránt. 14. Javadalmi, jogügyi és pénzügyi bizottságok előterjesztése a javadalmi hivatal által vezetendő pénznaplók tárgyában. 15. A közvágóhídi felügyelő bizottság megalakítása. 16. Flesch Regina zombori lakos kérvénye a Falcione Gyula ösztöndíj-alapítványi tulajdonát képező házban bérlet lakásán eszközözendő átalakítások iránt. 17. Fizetési előleg iránti kérvények. 18. Időközben beérkező ügydarabok.

A jogügyi bizottság f. hó 22-én tartott ülésében tárgyalta a javadalmi hivatal könyvvitelének berendezését és egységes pénztári napló vezetését javasolja. — A személtelordás és előfogatosok iránt a tűzoltókkal kötendő szerződés tervezetét elfogadták. — Weismann Ferenc kérelmét a fizetett köveztvám visszaváltására elutasították.

A gazdasági és pénzügyi bizottság f. hó 23-án tartott ülésében a városi árva és egyéb pénzintézetek az 1892. évről leendő elhelyezésére az eddigi pénzintézetek jelöltettek ki. Az előfogati és személtelordási szerződések, melyek a tűzoltó együlettel az eddigi alapon kötettek, elfogadtatni javasoltatik. — Eckert Pál bádógos ajánlatot tett a mértékitelesítés átvállalására, minthogy azonban az eddigi kezelés ellen panaszok nem merültek fel, de ezenfelül e címen a város némi jövedelmet is huz, a bizottság az ajánlat elutasítását javasolja. — Hameder Károlynak megengedtetik, miszerint a csomplai járásföld közt lévő mocsáron át két hidat építhessen és a járásföldön utat nyithasson. — A javadalmi hivatal könyvviteli rendszerének a szabályrendelet szerint leendő berendezése, némi a gyakorlat által szükségesnek mutatkozó módosításokkal javasoltatik. — Flesch Regina kérelmére a Falcione alapítványi házban kisebb átalakítások, a költségeknek felerészben folyamódó által leendő viselése mellett javasoltatik.

A laktanya építő-bizottság 24-én tartott ülésében a honvédlaktanyának a honvédség részére leendő átadásának határnapjával november hó 3-ika jelöltetett ki. Megállapították a laktanya homlokzatára, valamint a kapu bejáratokon lévő emléktáblákra alkalmazandó feliratok szövege, a helyiségek jelzésére szolgáló táblák megrendeltetése és vállalkozók 6-ik kereseti kimutatása 18.250 frtban megállapították.

A roncsoló toroklob járványszerű fellépte folytán a közegészségügyi bizottság e hó 23-án ülést tartott, melyen, tekintettel arra, hogy e hó folyamán 79 betegedés jelentett be és ebből 40 halálos kimenetelű, a baj járványszerű fellépte megállapították és ennek alapján a bizottság járvány-bizottság alakult át, az elnöki széket pedig a törvény értelmében a polgármester foglalta el. A bizottság ezután a járvány tovább terjedésének megállítására az összes belbeli népiszkolák és óvodák, továbbá a bukóváci, rancevói és gradinai tanyai iskolák bezárását elrendelte. — Minthogy tovább a tanyai betegedések hiányosan jelentettek be, a tisztiorvos a tanyacsoportok megvizsgálására utasítottatik. A gyákorló orvosok továbbá a betegedési esetek azonnali bejelentésére felhívták. Hulláknak a tanyákról magánlakásokba való behozatala eltiltattatik, gyermekeket temetésnél hullavivésre vagy egyébként alkalmazni tilos. — Egyenczen ügyben tegnap, 26-án, d. e. 10 órakor újabb

járványbizottsági ülés tartott, melyen a r. kath. zárda-főnöknő előterjesztése alapján kimondták, hogy a felső leányiskola 7. és 8. osztálya, ugyancsak az ugyanazon elbírás alá kerülő gör. kel. leányiskola 7. és 8. osztályára az iskola bezárás hatályon kívül helyezetik. Ugy ezen osztályok, mint a még nyitva tartott többi intézetek a legszigorubb orvosi felügyelet alá helyezendők, a kezelő orvosok ezenfelül utasítottatik, miszerint jelentéseiknél mindig tüntessék ki, hogy az illető beteg mily iskolába és annak melyik osztályába jár, továbbá hogy ugyanazon házban van-e ezenkívül tanuló és mily intézetet látogat az, hogy ennek is az iskolatiltogatás eltiltassék. Ezenkívül a közönség hirdetőny utján is felhívatik a legszigorubb óvintézkedések megtételére. — Reméljük, hogy ezen szigorú, a járvány napról-napra jobban terjedése által fájdalom nagyon is igazolt örvendzszabályok közönségünk részéről is támogatásban fognak részesülni, mert csak így módon lehetséges a vérsnek továbbterjedését megakadályozni. — Megemlítjük még, hogy a tánciskolának megkezdése is, minthogy ott ugy felnőttek, mint gyermekek jönnek össze, szintén betiltattatik.

A színügyi bizottság tegnap, 26-án délután 3 órakor ülést tartott, melynek tárgyait Veszprémi Jenő színigazgató kérvénye az előadásoknak már december hóban leendő megkezdhetése és a színház világitási ügye képezte. Veszpréminek megengedni javasolja a bizottság, hogy már december 1-én kezdődjék a 3 hónapi ciklus. A színházvilágitás illetőleg egyes helyeken, melyek élénkebb forgalomnak és a tűzveszélynek inkább ki vannak téve, zomporolajlámpák alkalmazandók.

Zembor szab. kir. város bíráli választmánya 26-án d. u. 4 órakor Sándor Béla főispán elnöke alatt ülést tartott, melynek tárgyat a legtöbb adót fizetők névjegyzéke ellen beadott két felebevezés képezte. Dr. Gräber Lajos, ki igazolta, hogy Zombor sz. kir. város területén már két évet meghaladó idő óta telekkönyvi tulajdonos, a legtöbb adót fizetők jegyzékébe felvételet. Kovácsy Kálmán kir. főmérnök általunk már ismertetett felebevezésének a választmány az alapon, hogy ő Baranya vármegyében nem bizottsági tag, helyet adott, minthogy azonban adójának kétszeres számítását annak idején be nem jelentette, csakis mint első póttag vétetett fel a jegyzékbe.

Szinészet.

A szerb színtársulat legtöbb tagjánál rendes szereptudást tapasztalunk, ami az előadások jó sikerének nagy tényezője. Kivételt tett e tekintetben a „Farkas és bárány“ című vígjáték előadásában a különben igen tehetséges Prófittsén, míg a többi szereplő mind öszezvő pontos játékokot nyújtott. Todosszits, a ki a szerelmes szerepekben máskor nem elég étellel játszik, itt hálás talajra akad az elronthatalan „Laum“ szerepében. Az anyaszerepekben Todosszitsné mindig jó.

A csütörtökön színe hozott „Két Rantzau“ nagyobb közönséget érdemelt volna, mert a címszereplő Dimitrijevi és Petrovits, valamint Milojevits (Florence) nagy hatással érvényesítették szerepeiket. Ez utóbbinál főlegesen találtak, hogy a rendezés messzelátó öreg tanító az utca is folyton személtelordással járt. Todosszitsnak sokkal több gondot kellett volna a György szerepére fordítani, mert ez a hősszerepek egyik parádés-szerepe szokott lenni.

A „Jó barátok“ Sardou jeles vígjátékában a szereplők mind elemekben voltak, míg a vasárnapi „Regnáló (hitehagyott)“ című eredeti drámában (Kukulevits-től) nagyon sok alpthoszt alkalmaztak, de ez ja nagy számú vasárnapi közönség kedvét nem rontotta.

Törvénykezés.

Tomics-pör a kurián. A királyi kuria első büntető tanácsa Tóth Lőrinc elnöke alatt pénteken tárgyalta Tomics Jásának, a Zasztava szerkesztőjének bűnpörét, a ki Dimitrievis Mihályt, a Branik szerkesztőjét harmadéve megölte. A tárgyalási terem majdnem egészen megtelt hallgatósággal. Újvidékről, a véres tett színhelyéről is elmentek sokan, a fővárosi szerbek közül pedig különösen a Tököljánum növendékei voltak ott nagy számmal. Székely Ferenc dr. előadó apróra ismertette a tragikus ügyet. Több hírlapi cikkeket olvasott föl, annak az illusztrálására, hogy a Branik milyen fegyverekkel harcolt Tomics ellen, a ki erkölcsileg és vagyoniilag tönkre akart tenni. A többek közt sürtni emlegetett egy levelet, mely Tomicsot súlyosan kompromittálta. Ezt a levelet, melyet Tomics felesége: Miletics Milica lánykorában írt egy Petrovics Sándor nevű fiatal embernek, az előadó indítványára zárt ülésben olvasták föl. A zárt ülésben mondta el az előadó azt is, hogy miképpen került ez a levél Dimitrievis kezébe. Petrovics egy ügyvédnél dolgozott, a kinek később megszökött a felesége. Ez az ügyvéd ezután nőül vette Dimitrievis nővérét s a házasság alkalmából neki ajándékozta azokat a leveleket, melyeket az első feleségével megökött Petrovics hagyott hátra nála s melyeket tényleg Miletics Milica írt. Dimitrievis Mihály azokat a leveleket nem röstelte fölhasználni politikai ellenfele ellen. Tomics a levélre való célzásokat nem akarta észre venni, csak a mikor saját legjobb barátai nógatták a cselekvésre, akkor jelentette ki Tomics, hogy a levél nem létezik, az egész csak kóhalmján és rágalom. A Branik erre azzal felelt, hogy a levelet közszemlére kitette a szerkesztőségben s megengedte, hogy azt bárki lemásolhassa. Tomics két munkatársát küldte el Dimitrievishez elégtételt kérni; ezt megtagadták, sőt megtagadták a becsületbírósság összehívását is, melyet Tomics ségedei proponáltak. A tárgyalásokról jegyzőkönyveket vettek fel, melyeket Tomics a Zasztavában 1891. január 1-én közölt a saját igazolására. De ekkor már maga sem tudta, hogy mit tegyen. Az elégtétel-szerzés minden módját megkísérelte már, de nem sikerült. Ekkor fogamzott meg benne az eszme, hogy Dimitrieviset leszurja. Vett egy kést, melyet azonban hazafelé menet eldobott. Másnap azonban újra erőt vett rajta az elkéserevés és Péterváradon ismét hosszú kést vásárolt. Mire bazaarát Újvidékre, megint kijózanodott. A december 31. és január 1-je közötti éjszaka azonban borzasztó volt. Miletics Milica, Tomics neje megtudta valakitől, hogy az ő levelét mutogatják a Branik szerkesztőségben s az egész éj folyamán sirt és jajveszékelt. Tomics nem tudott aludni. Janár elsőjén harmadszor is kést vett s ettől kezdve kereste mindenütt Dimitrieviset, hogy leszurja. Kétségbeesését még fokozta az a körülmény is, hogy január 4-én olvasta a Branik 2-iki

számát, melyben őt újból erkölcsi halottnak, lehetetlen embernek bélyegzik. Január 4-én látta Dimitrieviset a vasúthoz hajtatni; rögtön utána ment s a pályaudvarban balkezzel jobb mellébe dőtte a kést. Az előadó bemutatja ezután Tomicsnak a vizsgálóbíró előtt tett első vallomását. Ebben azt mondja, hogy a párbajkodex szerint való eljárás őt nem rehabilitálta volna a szerbesség iránt, mert meg van győződve róla, hogy helyében minden szerb ugy cselekedett volna. Tudja, hogy bünt kövefett el, de sarba tiport becsületeért elégtételt kellett szereznie. Az előadó ezután az első végtárgyalás lefolyását ismertette. Majd felolvasta a vádlottnak védőbeszédét, melynek az a része keltett nagy hatást, a hol a saját lelki állapotát, a boszúálló gondolatok ellen való küzdelmét fűsti le. „Vajon mért esik kisebb beszámítás alá az a tett, — ugymond — mely az első felindulásban fogamzik meg, s rögtön végre is hajtatik, mint az, a mely ellen a tettes minden beszámítható erejével küzdött s a mely felindulását háromszor lecsillapítania sikerült, de a mely végre ismét erőt vett rajta.“ — A legfelsőbb bíróság s a vádlott lapszerkesztőt a gyilkosság vádja alól felmentette, de bűnösnek nyilvánította a szándékos emberölés büntetésében s ezért másfél évi vizsgálati fogságának beszámításával hat évi fegyházra ítélte. A kuria a megokolás szerint, nem látott az esetben higgadt megfontolást s tervszerű eljárást, másrészt azonban tanuk által is igazolt igazgatót magaviselete azt bizonyítja, hogy nem követte el higgadsággal a véres tettet. Nagyon enyhíti beszámíthatóságát az a körülmény, hogy rendszeresen üldöztek, existenciáját megtámadták, sőt becsületét is mélyen sértették. A kártérítési igényt Dimitrievis apját a polgári bíróság elé utasították. Megjegyezzük, hogy Tomics Jását az újvidéki törvényszék életfogytig tartó fegyházra ítélte, a királyi tábla pedig tizenöt esztendőre szállította le a büntetést.

A „Nase Doba“ sajtópöre. A Nase Doba című újvidéki szerb újság tavaly „Igazság a hamisság ellen“ felirattal cikket közölt, mely Muacevics Vazul eszéki földbirtokost és patriárkai jószágigazgatót súlyos vádakkal illette. Az van megírva ebben a cikkelyben, hogy Muacevics „egy pórias tányérnyaló és bujtogató, egy üresfejű gazember, a ki cinkostársával együtt az erdőben a szálfacát kivágatta és a pénzét elcsikkasztotta.“ A cikket Angyelic István nyugalmozott mitrovici lelkész írta, a ki külön lenyomatban is terjesztette e becsületbe vágó leleplezéseket. Muacevics a szintén Újvidéken megjelenő Branikban választ irt e cikkekre, melyben a többek közt azt mondta, hogy „István pap azt is körmei közé kaparította, a mi őt meg nem illeti, István pap gyalázatosan hazudik s hivat meg a mindennapi kenyértől is megfosztja.“ Minekutánna a két férfi egymást így leleplezte, az esküdtészek elé vitték az afféret. Előbb Muacevics indított sajtópört Angyelic ellen, aztán az utóbbi vádolta be Muacevicsot. Így történt, hogy mindketten, a panaszos és vádlott kettős szerepében kerültek a budapesti esküdtészek elé, mely e hó 22-én tárgyalta az esetet. Az itélő tanácsban Zsitvay Leó elnököl, szavazó bírák voltak Baumgarten Izidor dr. és Drill Béla, Muacevics Eötvös Károlyt választotta védőjéül, ellenfele pedig Kollár Lajos dr. Angyelic István, a ki papi diszruhában jelent meg bírái előtt, magas termetével és hosszú ősz szakállával imponáló egy alak. Az általános kérdésekre elmondta, hogy 67 éves, mitrovici esperes, özvegy, sajtóvétségért büntetve nem volt. Muacevics Vazul 45 éves, nős, földbirtokos. Mielőtt az inkriminált cikkeket felolvasták volna, az elnök jelentette, hogy a szerb tolmács tévedett a fordításban. Angyelic nem „gazembernek“ titulálta Muacevicsot, hanem „tökfilkónak“ a mi szintén nem bók egy érző kebelnek, de nem is olyan súlyos sértés, mint a „gazember“ kifejezés. Eötvös Károly védő még a „tökfilkón“ is enyhíteni akart. Azt mondta, hogy a vitás szó csupán „erkölcsi fogyatékoságot“ jelent: ilyen értelemben használják a szerbek is. De Kollár Lajos dr. a szótár és a tolmács segítségével kimutatta, hogy az mégis csak „tökfilkót“ jelent. Miután ezt a kérdést szerencsésen eldöntötték, kiballgatták Angyelic erkölcsi tanuit. Sztojacskovich Sándor orsz. képviselő Angyelicet, a ki köztmívelődési célokra nagyobb összegeket áldozott, mint közbecsülésben álló egyént ismeri. Popovits István, a Thkölyánum igazgatója, 38 éve ismeri Angyelicet, mint s szerb egyház legnemesebb előbarcosát, a ki előtt az egész szerbség meghajlik. Radovich Cirill azóta ismeri Angyelicet, a mióta ez a dályai uradalmat kezelte, patriárka bátyja megbízásából. Csak a legjobbat mondhatja felele, de Muacevics felől is, a ki Angyelic előtt kezelte az uradalmat. Peicic Sándor dr. vukovári ügyvéd ügyésze volt a dályai uradalomnak és ugy Muacevicsot, mint Angyelicet minden tekintetben tiszteltreméltónak tartja. Pannovic Alexa nagybirtokos Angyelicet tisztességes embernek és jó gazdának tartja, már azért is, mert tőle mindent drágán lehet vásárolni. Hoffmann András az egymással szemben álló feleket egyaránt becsületes embereknek ismeri. Ezután a vádbeli állítások bizonyítására hallgattak ki egy csomót, köztük néhány szerb parasztot, a kik azt vallották, hogy Angyelic István gazdálkodása óta mindannyian elszegényedtek. Mialatt az elnök a tanukat vallatta, az esküdték egyike, Acésádi Ignác dr. rosszul lett s engedelmet kért a távozásra. Helyét Tömörly Károly pótesküdtő foglalta el. A tanuk kiballgatása után a vád- és védőbeszédre került a sor. Az elnök a vitát hajnali félháromkor bezárja és az esküdtékeknek harmine kérdés tesz föl, mire az esküdték visszavonulnak. Háromnegyed óráig tartó tanácskozás után felolvasták az esküdtészek határozatát, a mely szerint az esküdtészek a 30 kérdés közül 12-re egyhangulag igennel és 18-ra egyhangulag nemmel felelt. Elnök az egyangu határozat alapján kihirdette az ítéletet, a mely szerint Angyelic István és Muacevics Vazsa az egymás ellen kölcsönösen emelt rágalom és becsületsértés vádja alól felmentetnek.

Közgazdaság.

Mennyi az utadó az országban? Az utadó kivetése 1891—92-re az új közmunkatörvény (1890. I. t. c.) alapján az ország összes törvényhatóságiban immár végre van hajtvva s teljesen áttekinthető a törvény része végrehajtásának összeredménye. A mult évben az összes törvényhatóságokban 7.520,000 frtot képviselő közmunkaérték állott rendelkezésre. Az utadó alapján e jövedelem 8.565,000 frtra, vagyis egymillió forintnál nagyobb összeggel emelkedett. Ami az utadó nagyságát

